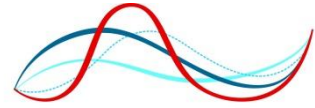

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
BILJNA PROIZVODNJA
za 2014.

Organizacijska jedinica: Služba proizvodnih strukturnih statistika
poljoprivrede

Priredio: Predrag Cvjetićanin

prosinac, 2020.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha statističkog istraživanja o biljnoj proizvodnji jest dobiti što preciznije podatke o stanju u hrvatskoj poljoprivredi s obzirom na važnost te grane za hrvatsko gospodarstvo. Dobiveni podaci bit će pokazatelj preko kojeg će državna i lokalna vlast moći točnije definirati probleme te grane te u skladu s tim planirati i donositi odgovarajuće odluke i pružiti odgovarajuću potporu za njezin razvoj. Cilj je istraživanja prikupiti sljedeće podatke:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- površini voćnjaka, vinograda i maslinika te broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća.

U Hrvatskoj je Državni zavod za statistiku odgovorna organizacija za poljoprivredne statistike. Od 2005. Hrvatska provodi istraživanja na bazi uzorka metodom intervjua uz pomoć anketara. Poslovni subjekti i njihovi dijelovi prate se posebno (kompletan skup) i podaci o njima prikupljaju se izvještajima koji se poštom dostavljaju Državnom zavodu za statistiku.

U lipnju provodimo Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve, o broju voćnih stabala i broju trsova vinove loze (stanje 1.lipnja).

U prosincu provodimo Istraživanje o jesenskoj sjetvi (stanje 10. studenoga).

Između lipnja i siječnja imamo niz istraživanja vezanih za očekivane prirode i požnjevene površine, prirode i proizvodnju.

Podaci o očekivanim prirodima za obiteljska poljoprivredna gospodarstva prikupljaju se na odabranome stratificiranom uzorku, a za poslovne subjekte i njihove dijelove na cijeloj populaciji. Prikupljanja podataka vezano je za kalendar statistike biljne proizvodnje.

Statistika biljne proizvodnje sadržava sljedeća godišnja istraživanja:

1. Istraživanje o jesenskoj sjetvi PO-21, stanje 10. studenoga, uzorak obuhvaća kontinentalni dio Hrvatske
2. Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve PO-22, stanje 1.lipnja (uključuje pitanja o očekivanim prirodima važnijih ranih usjeva)
3. Istraživanje o ostvarenim prirodima ranih usjeva i voća PO-32, stanje 15. kolovoza (uključuje pitanja o očekivanim prirodima kasnih usjeva)
4. Istraživanje o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa PO-33, stanje 10. Studenoga
5. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina PO-34, stanje 31.prosinca, uzorak obuhvaća mediteranski dio Hrvatske.

Rezultati svih istraživanja dostupni su na razinama NKPJS-a 1 i 2.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina.

- Pravna osnova

Metodologija je potpuno usklađena s preporukama Eurostata (Uredba Europskog parlamenta i vijeća (EC) broj 543/2009 od 29. lipnja 2009., kojom se ukidaju stare uredbe (EEC) 837/90 i (EEC) 959/93.). Statistika biljne proizvodnje obuhvaća najmanje 95% sljedećih površina:

- ukupna površina usjeva na oranicama
- ukupno požnjevena površina povrća, dinja i jagoda
- ukupna proizvodnja trajnih usjeva
- korišteno poljoprivredno zemljište.

- Sustav klasifikacije

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske, 2008.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

- Koncepti i definicije

Glavni cilj Istraživanja o zasijanim površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve (obrazac PO-22) jest prikupiti podatke:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o površini voćnjaka, vinograda i maslinika te broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- o ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća

te za EU osigurati zajedničku listu obilježja promatranih s pomoću zajedničkih pravila i proceduru, čime se omogućuje usporedivost podataka diljem Europske unije.

Metodologija je potpuno usklađena s preporukama Eurostata (Uredba Europskog parlamenta i vijeća (EC) broj 543/2009 od 29. lipnja 2009., kojom se ukidaju stare uredbe (EEC) 837/90 i (EEC) 959/93.). Statistika biljne proizvodnje obuhvaća najmanje 95% sljedećih površina: ukupna površina usjeva na oranicama, ukupno požnjevena površina povrća, dinja i jagoda, ukupna proizvodnja trajnih usjeva i korišteno poljoprivredno zemljište.

- Statističke jedinice

Statistička jedinica jest poljoprivredno gospodarstvo koje ima jedinstveno upravljanje, zajednički se koristi sredstvima za proizvodnju (strojevi, objekti, zemljište) i radnom snagom, a djeluje kao trgovačko društvo, obrt, zadruga ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

U osnovni skup obuhvaćena su sva poljoprivredna gospodarstva koja raspolažu s najmanje 40 ara korištene poljoprivredne površine (KPP) ili:

- manje od 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP), ali imaju:
- najmanje 0,1 hektara voćnjaka, vinograda i/ili maslinika

- površinu rasadnika > 0
- površinu pod povrćem, cvijećem i ukrasnim biljem namijenjenu tržištu.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni računi, poljoprivredni instituti, Ministarstvo poljoprivrede, Vlada Republike Hrvatske.

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici radi formiranja gospodarske politike i alokacije resursa državnog proračuna.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika u 2013. i rezultati su dostupni na upit.

1.2. Potpunost podataka

Podaci se šalju u skladu s uredbama Europske komisije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Dobiveni podaci ponderirani su zbog nejednake vjerojatnosti odabira i neodgovora. Ista metodologija primjenjuje se za sva poljoprivredna istraživanja.

Za ključne varijable (ukupno obradivo zemljište, ukupno žitarice, povrće, travnjaci, vinogradi, voćnjaci i plantažni voćnjaci) izračunane su standardne pogreške i koeficijenti varijacije. Postupak procjene izvršen je putem SAS-a, postupkom SURVEYMEANS. Stopa odgovora jest udio odgovora među svim valjanim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Nevaljana obiteljska poljoprivredna gospodarstva jesu ona koja više ne postoje u vrijeme anketiranja.

Stopa valjanosti jest udio valjanih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava među svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima odabranima za uzorak.

2.1.1. Indikatori uzoračke pogreške

Koeficijenti varijacije za površinu:

Žitarice – 0,91%

Ozima meka pšenica – 1,9%.

Kukuruz za zrno – 1,57%

Suhe mahunarke – 5,72%

Korjenasti usjevi – 3,64%

Uljarice – 1,1%
Uljana repica – 2,9%
Soja – 2,28%
Povrće i jagode – 5,39%
Trajni nasadi 1,28%
Voće umjerenoga klimata – 3,48%
Bobičasto voće 9,02%
Orašasto voće – 4,39%
Vinogradi – 1,96 %
Maslinici – 3,56%.

2.1.2. Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Budući da za ovo istraživanje poststratifikacija nije provedena, pogreške nepravilnog razvrstavanja nisu ocijenjene. No rezultati FSS-a dokazuju da nije bilo nikakvih problema s nepravilnim razvrstavanjem. Sva obiteljska poljoprivredna gospodarstva s kojima se nije kontaktiralo u tijeku terenskog rada poslije su nazvana telefonom iz Državnog zavoda za statistiku. No s nekima od obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava nismo bili u mogućnosti kontaktirati ni telefonom.

- U 889 slučajeva(3% od ukupnog uzorka) nije bilo nikoga na navedenoj adresi. Svaki anketar morao je posjetiti obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo s popisa najmanje pet puta i ostaviti letak o posjetu. Ta obiteljska poljoprivredna gospodarstva smatrala su se kao da „ne žele odgovoriti“.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Podobuhvat postoji, ali ga nije moguće procijeniti i uključuje neregistrirana poljoprivredna gospodarstva.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest 5%.

2.2.3. Pogreške mjerenja

Statistika ispravlja moguće pogreške u mjerenju primjenom logičko-računske kontrole. Nastojimo izbjeći pogrešku mjerenja obukom anketara i kontrolora, kontrolom podataka i postupkom validacije.

Nakon unosa podataka ekstremne vrijednosti varijabli provjeravaju se i prema potrebi ispravljaju.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Glavni razlozi neodgovora bili su odbijanja iz sljedećih razloga:

- nezadovoljstvo trenutačnom poljoprivrednom politikom u Hrvatskoj
- problemi s neriješenim vlasništvom (službeni postupci u vezi sa sukcesijom mogu biti vrlo dugi)
- općenito odbijanje iz drugih razloga.

Poljoprivredna poduzeća nisu bila dio uzorka i nisu uključena u statistiku u tablici 10. Godišnji plan provedbe statističkih djelatnosti, izvještavanje podataka obvezno je za poduzeća (i dobrovoljno za obiteljska poljoprivredna gospodarstva). Zbog malog broja poljoprivrednih poduzeća, sa svim poduzećima koja nisu odgovorila kontaktirali smo telefonom i zamolili ih za suradnju te smo od svih dobili informacije.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7. Pogreške obrade

Pogreške obrade otkrivene su pri skeniranju tiskanih upitnika. Podaci o broju ispravaka nisu prikupljeni pri obradi podataka.

2.2.8. Stopa imputacije

Utežena stopa imputacije za određene varijable

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Vrijednost
Proizvodnja i površina usjeva	Hrvatska	11 000	10%

2.2.9. Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.10. Stopa učinkovitosti LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.11. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci) na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest $T + 1$ mjesec.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest $T + 11$ mjeseci.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1. Vremenska određenost - isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost je 0.

4. Dostupnost i jasnoća

Konačni rezultati objavljeni su početkom svibnja 2015. Publikacije sadržavaju kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvor i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Rezultati sadržavaju sve konačne podatke. Ti podaci dostupni su i na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.1. Naslovi priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Biljna proizvodnja u 2014.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistički ljetopis Republike Hrvatske, Statistička izvješća

4.3. Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC-Axisu)

Podaci su dostupni na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku u PC-Axisu.

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Osnovna metodološka objašnjenja objavljuju se u sklopu Priopćenja.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Vremenska usporedivost

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 14.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prije 2000. u istraživanjima se primjenjivala drukčija metodologija i nije bila ista struktura proizvoda.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora jest sljedeća.

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Vrijednost
	Hrvatska	Hrvatska	1

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Oko 150 000 eura.

7.2. Opterećenje

Najveće je opterećenje na najvećim jedinicama, za koje imamo potpuni obuvat u uzorku za sve cikluse istraživanja, dok za manje jedinice Odjel uzoraka kontrolira da ista jedinica ne bude uključena u uzorak u više uzastopnih razdoblja.